

Noen transportøkonomiske emner

TØI rapport 1936/2023 • Forfatter: Harald Minken • Oslo 2023 • 228 sider

Denne rapporten er en samling artikler om metodespørsmål i samfunnsøkonomisk analyse av transporttiltak. En av hensiktene med rapporten er å etablere regler for hvordan samfunnsøkonomiske analyser i samferdselssektoren skal beregnes og rapporteres. Grunntrekkene i disse reglene er allerede godt etablert i Norge, men vi fremmer også forslag om å beregne virkninger vi ikke tar hensyn til i dag. En annen hensikt er å vise at skissemessige små modeller kan brukes til å trekke slutninger om hva som er ønskelig samferdselspolitikk. Disse modellene består i regelen bare av en aggregert etterspørselsfunksjon, en kostnadsfunksjon og en budsjettbetingelse.

Om et så enkelt oppsett skal kunne gi regler for hele samfunnet, må jo folk være likere hverandre enn de normalt vil være – dvs. det må eksistere en representativ konsument, som det heter. Men gjør det ikke det, får vi klare oss med det vi kaller en gjennomsnittlig konsument. Gitt at vi også tar skritt for å utjamne de økonomiske og sosiale forskjellene, mener vi at vi stort sett kan gjøre det som er best for gjennomsnittskonsumenten (eller den gjennomsnittlige trafikanten, i vårt tilfelle). Det er på dette – ikke helt stødige – grunnlaget vi gir våre transportøkonomiske råd og anbefalinger.